

SANANEN MUOTIHULLUUSTE-
DESTA.

(Jatkoa kolmannelta sivulta)

milla aivoillamme! Tämä ennen luonnollinen nainen muuttuu välttellen laihaksi ja kalpeaksi luonnottoman vaatetuksen tähden. Rintakehä ja vatsa alkavat kutua, ja ennenpitkää on hän aina kivulainen. Jaloihin kasvaa hirveät "koornit", jotka tekevät kävelemisen melkein mahdottomaksi. Jalat koetetaan ahtaa mahdollisimman pienin kenkiin, että näyttäisi "sievältä". On ihmisiä, jotka häpeävät omia jalkojaan, jos ne eivät ole "muodin mukaan" pienet. On naisia, jotka eivät pidä sitä miinään asiana, että peukutuvat muodin mukaan puoli-alastomiksi. Sekin on yläluokan naisten apinointia, naisten, joilla ei ole muuta tehtävää kuin noudattaa omien ja kavajjeeriensa "makua"—joka ei ole hyväntuoksuakaan. Se menee vielä "mukin", kun on kauniin pyöreät käsivarret, kaula ja rinta, niin siinä itsessään ei ole mitään, vaikka kyllä se on likaa, että esiintyy niin alastomana, kun kerran ei vielä olla maailmassa "alastomuuden kannalla". Kuitenkin on se työläisessä silmiinpistävää hulluutta, että pukea itsensä puoli-alastomiksi rintoja ja käsivarsin, syystä, että meillä työläisillä ei ole enään kauniin pyöreät palkat, kun meidän täytyy rasittaa itseämme raskaan työn raadannalla, ja huonolla ravinnolla, joten palkat näyttävät luisen karkeilta, ei siis mitään ihaillemista enään.

Työläisiskot! Seuratkaamme kirjallisuutta, josta saamme hyödyllistä tietoa siitä, mitä on valtaa. Tietoa me tarvitsemme tässä suuressa nurrinkursissa järjestelmässä! Lakkaamme tanssimasta porvaripillin jälkeen, niin silloin on meillä tilaisuus ajatella omilla aivoillamme, emmekä ole muotihulluuden orjia!

Lasten kirjeitä

(Jatkoa kahdenkymmentä sivulta)

ta hänet vierin sotaväkeen ja meillä ei ole ollut kahteen kuukauteen koulua. Nyt meillä on tämän paikkakunnan pappi opettajana.

Talvi on ollut niin kylmä, ettemme ole voineet olla edes kelkkamässä. Minä olen nyt kuudennella luokalla koulussa ja olen 10 vuoden vanha.

Haukskaa kevättä toivoen.

Eleonora Johnson.

PÖYTÄKIRJA GARDERIN IHANNELLI-
NELIITON KOKOUKSESTA
5 p. MAALISK., 1918.

I.
Puheenjohtajana toimi Wäinö Arvo, joka avasi kokouksen.

II.
Uusia jäseniä yhtyi, Toimi Kauppinen.

III.
Voimisteluseuran johtajaksi tuli Eino Järvi.

IV.
Ihanneliiton näytelmäseuran johtaja Kalle Helle erosi toimestaan. Lopetettiin kokous.
Pöytäkirjurina toimi Lauri Silverberg.

Pöytäkirja 12 p. maalisk., 1918.

I.
Puheenjohtajana toimi Wäinö Aro.

II.
Heimikuun 23 päivän iltamasta oli tuloja \$23.40.

III.
Uusia jäseniä yhtyi Urho Nykänen, Vieno Kangas ja Toivo Laasanen.

IV.
Raivaajan kirjeenvaihtajaksi tulivat Helge Erickson ja Veikko Wehmas.

V.
Lasten Kevät julkaisun tilaustenkerääjiksi tulivat Impi Arvo, Ida Forsman, Lauri Wirtanen, Aili Hiltunen ja Jorma Asummaa.
Tilaukset päätettiin viedä Lempi Luojaselle.
Lopetettiin kokous.
Ihanneliiton kirjeenvaihtaja, Lauri Wirtanen.

KODIN OSASTO

Muutama sana Kodin osastosta

Eräs toveritar toivoi, että Kodin osastossa olisi edelleenkin keittokirjoja y.m. talousohjeita. Noita keittokirjoja kyllä saa keittokirjoista ja ovat ne niissä aina helposti saatavissa ja on jo hyvinkin halpahintaisia keittokirjoja, joten keittokirjoja ei oikein kannattaisi lehdien palstoja kuluttaa.

Eikö olisi edullisempi, että kirjottellessa Kodin osastoon lasten hoidosta ja kasvatuksesta, terveyden hoidosta y.m. sellaisista asioista, joista ei ole niin kovin paljon kirjallisuutta saatavana. Meidän työläisnaisten pitäisi alkaa antamaan enemmän huomiota mahdollisimman järjelliseen ja tieteelliseen lasten hoidon ja kasvatukseen ja pyrkiä, mikäli mahdollista, käytännössä toteuttamaan. Emmekö me naiset, ihmisyyden kasvattajina, ole jo kyllin kauan leikkineet sokkosilla niissä asioissa? Vaikka meitä itseämme ei ole kasvatettu kuin kurituksessa ja herran nuhteessa, niin se ei ole syy miksi meidän ei itse pitäisi voida tehdä paremmin. Ei tietysti ole usein käytännössä mahdollista toteuttaa tieteellistä kasvatustapaa, mutta tilaisuuden puute ei suinkaan pilaa astian arvoa eikä saisi määrätä sen harrastusta. Emmehän moni "usko" näkevämme sosialistista yhteiskuntaa, mutta emme silti sano, että sosialismi on tarpeeton tai huono. Jos pyrimme tietämään uudempiä ja parempia lastemme kasvatusta ja hoidotapoja, kuin mitä olemme esiäidillämme oppineet, ei suinkaan vahingoita meitä, eikä sen pitäisi olla astian, josta ei voisi ja pitäisi keskustella ja kirjottaa. Toivoisin naisten kirjottavan näistä asioista Kodin osastoon.

"MUUTAMA SANA ÄIDEILLE"-KIRJOTUKSEN JOHDOSTA.

"Kodin osastossa" maalisk. 5 p:n numerossa, tuodaan julki moltesana äideille, että "kuinka monta kertaa joutuvat äidit vastaanomaan lasten kysymyksiin kiertelevästi eli valheellisesti, kun pieni sisko tai veikko syntyy." Suotanee tähän antaa vastaus. Olen kokenut äiti, ja lapsia on useampia, niin olen ollut tilaisuudessa huomaamaan lapsen käsityskyvyn erilaisista asioista. Sen täytyy jokaisen myöntää, että lapset, kerran opittuaan puhumaan, ovat niin utelaita, että niiden kanssa joutuu lujille. Ne kysyvät kaikkea ja kaikenlaisia asioita siksi, että utelaisuus heidät siihen pakottaa. Minä ainakin uskon, että lapsen käsityskyky on hyvin hataraa, vaikka lapsi olisi kuinka vilkas eli viisas tahansa. Lapsi käsittelee asioita omalla tavallaan vaikka sille kuinka totta ja järkevasti vastataan. En ensinkään puolla sitä, että lapselle valehdellaan, mutta kuitenkin tuntuu minusta epäviisaalta.

SVENSEN, OREGON.

Olen lukenut Toverittareista lasten ihanneliitoista. Oi, kuinka hauskaa olisi jos täälläkin olisi sellainen koulu, jossa meistä nuorista kehittyisi kunnollisia luokkataiteilijoita. Täällä olisi kyllä paljon suomalaisten lapsia, joten voisimme perustaa sosialistisen ihanneliiton.

Tov. Elmer Turja.

TROCHU, ALTA., CAN.

Terveiset täältä kaukaiselta farmikylältä. Emme ole nähneet meidän paikkakunnan nimeä Toverittareissa pitkään aikaan.

Nyt se alkaa talvikin olla voitettuna ja kevät saapua. Meidän osastolla oli kokous maalisk. 10 p. jossa yhtyi 15 uutta jäsentä. Toivon vilkasta toimintaa osastossamme ja kaikkialla köyhälistön taisteluun.

Ensikertalainen pojtu.

että pienelle lapselle puhutaan "perusteellisesti" pikkusiskon eli veikon syntymisestä. Sen voi sanoa, että sisko eli velli syntyi, eikä että "se on jostain tuotu", kuten tavataan sanoa. Sitä ei tarvitsekaan tehdä. Mutta puhua pienelle lapselle, 5, 6, jopa 8-kin vuoden vanhalle, sukupuoli-asioista, niin en luule, että se tulee siitä "opetuksesta" hullua hurskaammaksi. Niinollen jään minä edelleenkin sille kannalle, että antakaamme lasten olla lapsina kun he kerran sitä vielä ovat. Silloin kun ne tulevat jo yli kymmenvuotiaiksi, niin puhukaamme sitten heille klerällemättä. Silloin he alkavat ymmärtää asioiden luonnollisen laadun. Silloin on äidin velvollisuus opettaa tuntemaan elämää ja sen synnyä. Eikä lapsi ole vielä "liaksi vanha", vaikka se onkin 10-vuotias. Se alkaa käsittämään siveellisen ja ei-siveellisen puolen elämästä.—Kokenut äiti.

"Muutama sana äideille"

Kirjottaja ei tietysti tarkotakaan "perusteellisesti" selittämistä, sillä ei-hän se ole tarpeellista, vaan kehottaa yleensä poistamaan sen halpamaisen salaperäisen hymähtelemisen, että: "tohtorin laukusta", "Saksasta" ja mistä tai koska niitä uusia veikkoja tuodaan. Muuten suuremmat "auktoriteetit" kuin kirjottajat, ovat siitä asiasta samaa mieltä ja siksi, kuten sinäkin kirjotuksessa kehoitetaan, on paras antaa jonkun laajempitietoisien eli n.s. auktoriteetin opettaa itseään tuntemaan sellaisten asioiden järkevintä ja parhaita selitystapaa. "Sukupuolellinen kasvatus työläisperheissä" niminen kirja maksaa 15 senttiä, saatavana Toverin kirjakaupassa, ja jokaisen äidin pitäisi lukea se. Siinä on lyhyesti ja sattuvasti käsitelty juuri näitä kysymyksessä olevia asioita.

AVATKAA IKKUNAT!

Niin tuttu asia kuin räittäin ilman tarve huoneissa, pitäisi ollakin, niin on ihmisillä vielä hyvin paljon selulusta käsitystä, että on vähemmän tärkeää pitää ikkunoita auki ja saada jatkuva ilmanvaihto huoneisiin. Kärettömän paljon on koteja, joissa ei talvikausin edes raoteta ikkunaa vaan hengitetään kuukausia vanhaa, turmelunutta ilmaa. Ainoa raitis ilma mitä saadaan, on se, mitä ovia avatessa tai seinien raoista pääsee sisään. On niin "säästäväistään", että eivät raski avata ikkunaa koska siitä hupenisi lämmön ulos.

Kun saadaan keuhkotautia, yskää, katarria y.m., niin ihmetellään, että mistähän se on tullut, kun "huoneetkin ovat olleet niin lämpimät eikä ikkunotakaan ole pidetty auki", eikä huomata, että usein juuri siitä ne johtuukin.

Jos sulette itsenne 8 tunniksi tavallisenkokoiseen makuuhuoneeseen, johon ei ilma vaihdu, niin joudutte henittämään huoneessa olevan ilman kahteen, kolmeenkin kertaan. Ruumiimme poistaa keuhkojen ja huokosten kautta semmoista, jota se ei enää tarvitse. Voi se ruumiille hyödyllisesti jo ulos poistamaan aineita uudeleen käyttää. McFadden sanoo: "Me voimme elää ravinnotta kuukausimäärä, me voimme elää vedettä useampia päiviä, mutta hapetta emme voi elää viittä minuuttikaan. Tätä seikkaa ei yleensä oteta huomioon, vaan hengitetään ummehtunutta ja moneen kertaan hengitettyä ilmaa, mistä useinkin on seurauksena kaikenlaiset taudit."

Nykyään rakennetaan huoneet niin, että niihin saadaan mahdollisimman paljon valoa ja hyvä ilmanvaihto, vieläpä niin, että saadaan ristiketo, jota on ennen niin hirveästi pelätty. Työläisten asunto-olot ovat enimmäkseen kurjat, mutta ikkunoita voi pitää auki vaikka vuokrakasarmissakin.

Keino vähentää neulomalankaa.

Jos lauka katkeilee neuloessa, se tulee kestävämmäksi, jos pistää rull-

lan veteen maittamaksi minuutiksi. Pumpullanka usein kutistuu pesussa, joten samat vedä rypyyyn. Ennenkuin käyttää langaa, antaa rullan olla vedessä yli yön, niin on kutistuminen siten estetty.

Kopalli-lakka

sanotaan olevan apuna kenkien pohjen kestämisessä. Eräs kokenut kertoo maalanneensa kopalli-lakalla (Copal varnish) kenkensä pohjat heti uutena ja useamman viikon käytön jälkeen oli antara aivan kulumaton. Vasta neljänneellä kuulla tarvitsi kenkät pohjauttaa, vaikka ennen oli kertonut mennet kenkät kokonaan käyttökuntooniksi kolmessa kuussa.

Onko yhtään Toverittaren lukijoista, joka tietää mistä aineksesta on "Sotavoi" eli margariini valmistettu? Onko se valmistettu terveydelle vahingollisista aineksista vai ei? Jos joku tietää, alla pyydän ystävällisesti vastamaan Toverittaren Kodinosastossa.—Tietoa haluava.

Tietoa haluavan kyselyyn vastaus. Margariini eli oleomargarini on keinotekoisia voita. Sitä valmistettiin ennen puhtaasta naudan talista. Nykyään sitä valmistetaan oleo-öljystä, sian rasvasta, maidosta, kermasta ja voista, jotka kinnutaan yhteen, värjätään, suolataan ja puserretaan neiloksi. Parhaissa lajeissa oleomargarini on enemmän voita kuin halvoissa lajeissa. Ettei oleomargarinia voi myydä voim asemasta, on hallitus asettanut värjätylle margariinille 10 sentin veron paunalla ja värjäämättömälle 14 senttiä paunalla. Kaupoista saa värikapselleja ja värjäysohjeet margariinin mukana, joka taltuo sen värjätä keltaiseksi. Oleomargarini ei ole epäterveellistä, ellei se ole valmistettu turmelutonta aineista, kuten melkein mikä ruokainjoi tahansa voi olla, joka on meidän köyhempien varoilla ostettava.

ME NAISET KAIPAAMME

myös virkistävää huumoria ja sen vuoksi onkin toveri Tossu valloittanut pysyvän sijan monen tytön ja perheen äidin sydämissä. Ja lisää välitöksiä toivomme aina hymyilevälle Tossulle edelleen samalla alalla. Että Tossua kannattaa tilata, siitä on maaliskuun 15 päivänkin numero uusi todistus hauskoine kuvineen ja kirjoituksineen. Jokaisen naisen siis sopii lähettää Tossulle "rakkauten preivi". Ukolta passaa akkain kiristää taala ja vartti Tossun tilausmaksuksi ja jokaisen nkon on ne rahat pulitettava akalleen, sillä aviomiehelle kuuluu myös velvollisuus hommata kullalleen huvittavia, ellei hänellä itsellään ole aikaa mieltittytensä huvittamiseen, ja kelläpä työläisellä senmoseen paljo aikaa on. Tyttöimiset kans voivat pitää rakastettavaa Tossua sellaisena siivuhelluna ja kustantaa sen kyytillä omilla palkkarahoillaan. Toverittaren Konttorissa, Box 99, Astoria, Ore., otetaan vastaan Tossun tilauksia, jmoio ottavat niitä vastaan kaikki asianaisemme ja -miehemme.

LASTEN NÄYTELMÄ.

COLUMBIAN KUKKATARHA, 1 näyt. 7 henkilöä 25c
KOTIKUULA, 2-osainen lauluvaletma lausille, kirj. L. Suomin, 10 henkilöä... 30c
KIXKAN ELÄTTI, kirj. Helmi Aho, 1 näyt., 12 henkilöä 25c
VALONTIELI, kirj. Paul Suorsa, 2 näyt., 12 henkilöä 25c
NOISEVA KOSTO, kirj. Paul Suorsa, 1 näyt., 12 henkilöä 25c
ONNEN TIIE, 2 näyt., 12 henkilöä 25c
PÄIKKÄVAAT, 1 näyt., 10 henkilöä ja SAKKARIT, kolmen näytin vuoropuheita 25c
SAUPURIN HÄNHET, leikkinäytelmä lausille, kirj. Aino Päivö, 1 näytökseen, 12 henkilöä 25c
TÄHIN MÄRTTA, kirj. Aino Päivö, 2 näyt., 7 henkilöä 25c
Saatavana: Toverin Kirjakaupasta, Box 99, Astoria, Ore.